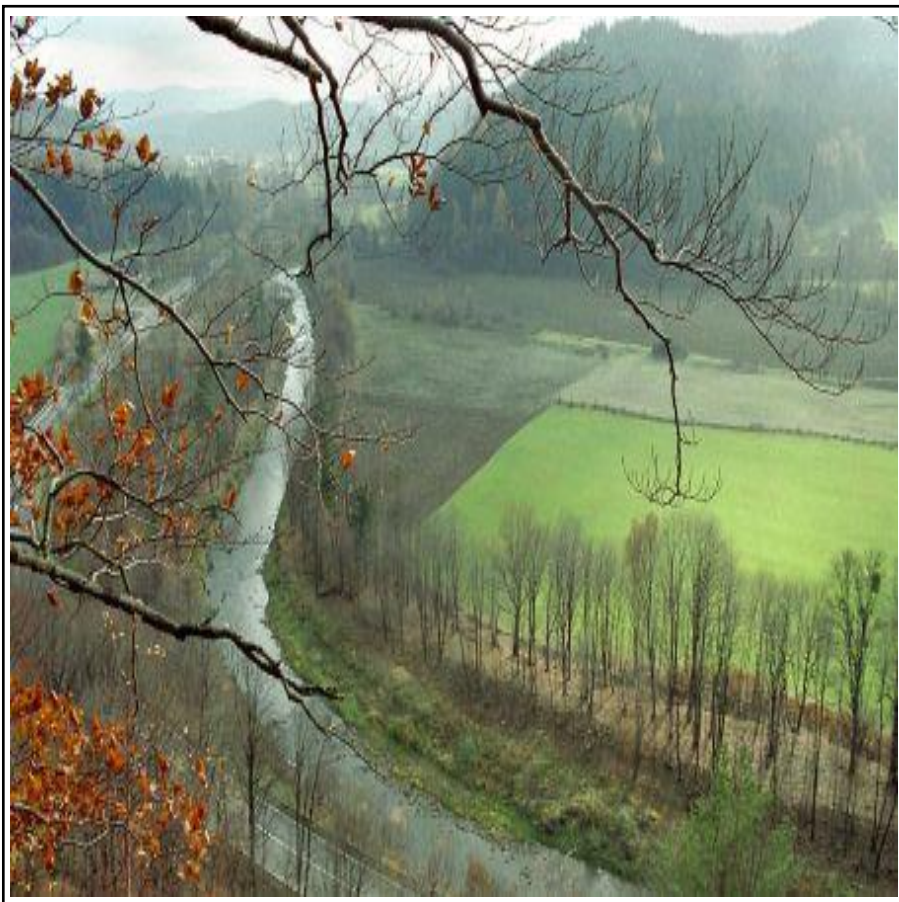

Muškařský rok na Bečvách

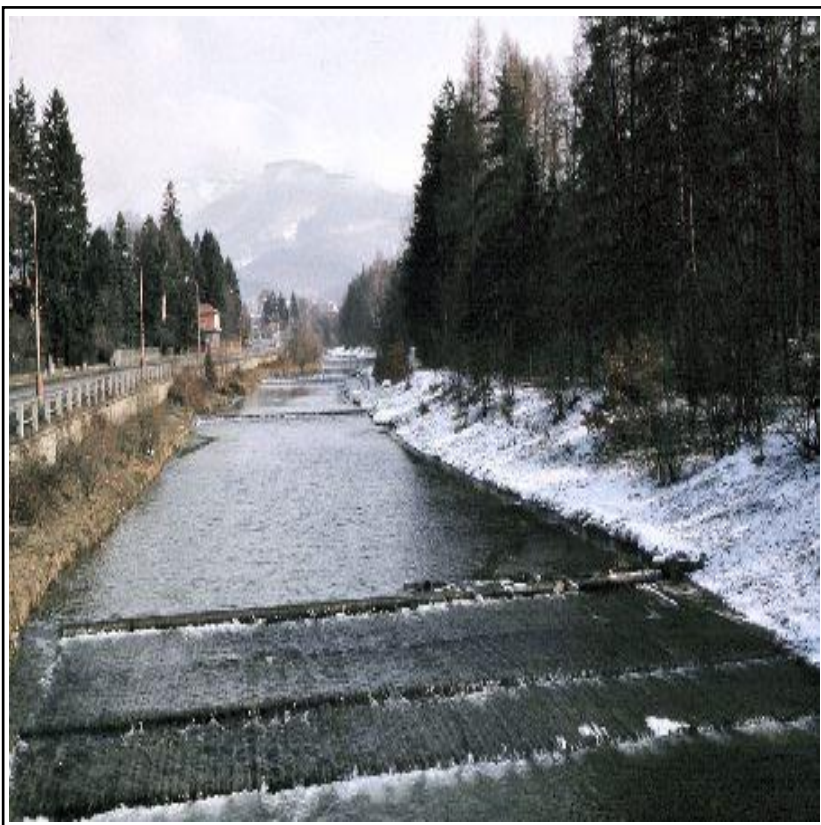
Kolem r. 1980

Dvě sestry,

přesněji dvě nevlastní sestry, jsou Rožnovská Bečva - zvaná též Dolní a Vsetínská Bečva - Horní. Společným živitelem jsou oběma Vsetínské vrchy. Z těch sbírá vodu z levé strany Rožnovka, zatímco její pravostranné přítoky odvodňují radhošťský masiv. Vsetínka je napájena z pravé strany vodou ze Vsetínských vrchů a levostranné přítoky drenují pohoří Javorníků.

Sestry jsou to sice krásné, ale chudobné, jak to už u podhorských říček bývá, vždyť jen málokde překročí jejich šířka deset metrů a hloubku přes metr naměříme jen pod některými splávkami či balvanitými skluzy. Štěrkové dno, občas členěné kamennými flyšovými výchozy, také neoplývá přemírou vodních ústrojenců a tak rychlost růstu pstruhů i lipanů není taková, aby dávala naději na rekordní úlovek. Není tedy divu, že výběr mušky nedělá potíže ani nepřilíš zkušenému muškaři - každá rozumná muška bývá vděčně přijata a její volba je spíše věcí důvěry v ni než výsledkem hlubokého entomologického bádání.

Jaro

s nedočkavě očekávaným 16. dubnem u nás nejednou překvapí rybáře i sněhem, studená sněhová voda z hor je na zahájení sezóny pravidlem.

Pro ortodoxního muškaře jsou ovšem takové podmínky prubířským kamenem jeho umu a má-li čestně obstát, musí své mušky vést pomalu a v hloubce úplavů - stejně, jako by lovil mrtvou rybkou.

Jakéhosi úspěchu se tedy dočkáme se *strímry*, v kalnější vodě v barvách „teplejších“, tedy červené, oranžové, žluté, ale i černé se signálními doplňky. (Obr.1).

Obr.1

V čisté vodě se spíše osvědčuje stříbrné tělíčko strímru, např. s tyrkysově modrými nožkami. (Obr. 2.)

Obr.2

Tam, kde se v obsádce vyskytuje duhák, prokáže občas dobrou službu známý *Professor*, zvláště má-li rumělkově červené štěty. (Obr.3).

Obr.3

I silně v tělíčku zatížené žluté *larvy* s kontrastním kroužkováním peřitým paprskem z pštrosa, nebo nakrátko sestřiženým tmavším kohoutím srpkem nám pomohou zahnat rodící se mindráky z debat při setkáních s mnohem

úspěšnějšími rybičkáři.

Muškařovo čelo se začne vyjasňovat se snižujícím se stavem vody. Ta má ještě barvu „Veltlínského zeleného”, je nepříjemně studená, ale nad vodou už je možné pozorovat významnější výskyt hmyzu. Tehdy se už po leta osvědčuje „tandem” tvořený poměrně velkou suchou muškou (č.12 - 14 st. st.), kterou bychom nejspíše zařadili do skupiny „*Blue Quill*”. Vážeme ji jako přívěsnou, (obr. 4a), a jako koncová - zcela jednoznačně slouží *Light Partridge*. (Obr. 4b).

Obr.4a

Obr.4b

V polovině května je ztracená muškařská sebedůvěra opět nalezena a několik teplejších dní kolem poledne nám i s úroky vynahradí hubené dny po otvírání vody. Tehdy se nad vodou objeví velké béžové jepice *Epeorus assimilis* a nastává „zlatá doba březnovky”. i velcí pstruzi odloží plachost, vytáhnou do proudků a jak fascinovaní uchvacují stoupající nymfy březnovek. Vůbec nejúspěšnější bývá *March Brown Spider*. (Obr.5). Je zajímavé, že tuto její úspěšnost výrazně neovlivňuje ani velikost vzoru. (Č. 16 - 10 st. st.). Pochopitelně i mokry vzor březnovky s křídly, (obr.6), je dobře použitelný, právě tak jako *klasická nymfa M.B.*

Obr.5

Obr.6

Je-li posledně jmenovaná zatížená, uspějeme s ní i v ranních a časných dopoledních hodinách. (Obr.7).

Řídčeji pocítíme potřebu suché březnovky. Na obou Bečvách se osvědčil americký typ březnovky, někdy „vylepšovaný” rezavými tělíčkovými nožkami. (Obr.8).

Obr.7

Obr.8

Avšak oba typy, už tak nepodobné přírodnímu vzoru, předčí velká světlá varianta *Buck Caddis*, tedy muška, jak už její název napovídá, představující dospělé chrostíka. (Obr.9) Bez pochyb můžeme tuto mušku prohlásit za nadoptimální spouštěč, za dokonalý skupinový vzor dospělců velkého vodního hmyzu a jen na taktice lovu záleží, bude-li pstruhem považována za velkou jepici nebo za chrostíka.

Obr.9

Pozdní jaro s teplými podvečery bývá na obou Bečvách ve znamení dalšího osvědčeného tandemu mušek, které bychom mohli podle barvy jejich dubbingových tělíček zařadit nejspíše k olivovým jepkám. Přívěsná suchá muška - nazvěme ji třeba *Sooty Palmer* - má hnědělíčkové tělíčko s hnědorezavými tělovými nožkami a věnečkem černých nožek. (Obr.10a). Koncová muška na těžším háčku č. 14 - 12 st. st. je jakýmsi *ministrímrem*. Tělíčko má tentokrát středně olivové (dub. POP stříž), nese křidélko ze svazečku měkkých béžových peřitých paprsků, nožky a štěty jsou z šedomodrého peří volavky. (Obr.10b). Pochopitelně nelze vyloučit, že přívěsný palmer je přijímán i jako nějaký druh chrostíka.

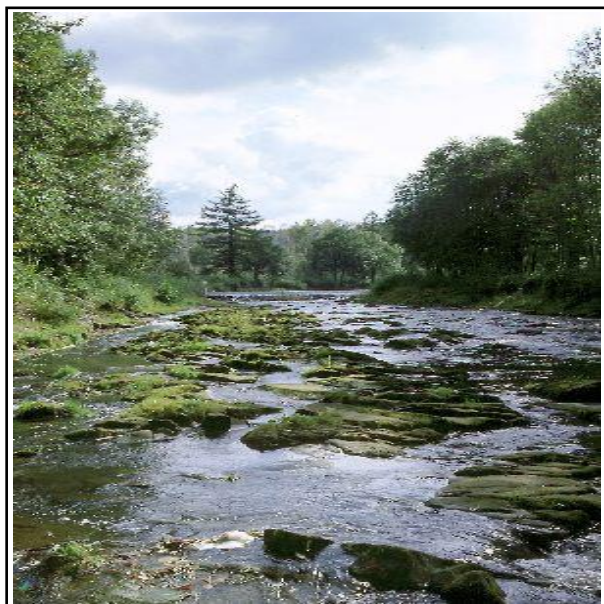
S touto dvojicí lze úspěšně lovit až do konce pstruhové sezóny, jen doba účinnosti mušek se posunuje čím dál víc do večerních hodin.

Obr.10a

Obr.10b

Léto

podle astronomického hlediska ještě nenastalo, ale počasí na Valašsku v době otevření lipanové sezóny bývá tradičně letní.

Voda je nízká, křišťálově čistá. Muškaři, zvláště ti nevyzrálí, vydráždění snadnými úlovky velkých lipanů v době jejich hájení, jsou velmi rychle ze svých představ o své lipanářské zdatnosti vyléčeni, o neodolitelnosti jejich mušek nemluvě. A opět jedna dvojice mušek, která po leta nezklamala: Přívěsnou je zde chmýřenka *Badger Quill*, (obr.11a), na háčku č.14 - 16 st. st., jejíž „kouzlo“ pro lipana je snad ve zlatém tipu a její celkové subtilnosti.

Nepřekonatelná - můžeme-li si toto adjektivum při řeči o umělých muškách vůbec dovolit - je koncová muška představující stoupající nymfu. Je to *Pheasant Tail Nymph*, varianta s rumělkově červenými štěty, vázaná na háčku

č.14 - 16 st. st., (obr. 11b), s věnečkem šedomodrých volavčích peřitých paprsků a s oviny zlatým drátkem.

Obr.11a

Obr.11b

Obliba této stoupající nymfičky u lipanů v této době byla ověřena i na jiných vodách kraje.

Ve druhé polovině června nám nejednou zkříží rybářské plány vydatný déšť, Bečva vyskočí a beznadějně se zakalí. Ani nemusíme čekat až voda opadne na normál, stačí, aby se začala alespoň trochu zčišťovat a můžeme zkusit štěstí s osvědčenou dvojicí mušek, z nichž první - přívěsná - je *Dotterel Dun*, (obr.12a), koncová pak *Francis Fly*, (obr.12b), tedy mušky se silným černým tělíčkem a červenými „znaky“. Samozřejmě, že je to právě kontrast s pozadím a větší viditelnost červené barvy v prostředí s nízkou dohledností, co činí tuto dvojici v takových podmínkách tolik úspěšnou.

Obr.12a

Obr.12b

Sluší se dodat, že úzký zlatý tip mezi červeným trapečkem a tělíčkem skutečně činí tuto mušku - Doterelku - pro lipany přitažlivější.

Nemusí to být vždycky déšť, co nás postaví před problém lovu v kalných vodách. Těžba šterkopísku, pochopitelně nepovolená, dokáže doslova torpedovat naše představy o utěšeném muškařském víkendu. Situaci zpravidla zachráníme větší mokrou muškou (č. 12 st. st.), s tělíčkem z černého pštrosího peří, černými křidélky z obrácených srpků a nožkami - rovněž černými. (Obr.13). Netřeba zdůrazňovat, že stejně dobře by posloužila jakkoliv uvázaná černá muška, strímr. Prostě tu jde opět o kontrast mušky s pozadím tvořeným zákalem vody.

Vrcholící léto nebývá za dne ani na tak chudých vodách, jako jsou obě Bečvy pro muškaře dobrou hojných úlovků. Je-li voda nízká a čistá, dočkáme se přes den záběrů nejspíše se suchým *Pheasant Tail*, *Blue Upright*, anebo lovíme se zatíženou nymfou. Málokdy nás zklame *C.K. Nymph*, (obr. 14), opět jeden skupinový vzor, který si zaslouží pozornost.

Obr.13

Obr.14

Osvědčuje se používat dvojici těchto zatížených nymf, házet je šikmo proti proudu, jejich chod kontrolovat pohybem špičky prutu, pod svým stanovištěm prodloužit jejich cestu při dně natažením paže a v závěrečné fázi je pomalu zvednout ode dna k hladině.

Ke cti někdy přijde v slunných letních dnech i velký *suchý Pheasant Tail s šedomodrými vypalovanými křídélky*, (obr.15), a pro zvláště školené pstruhy jeho verze *U.S.D. Pheasant Tail Paradun*. (Obr.16).

Obr.15

Obr.16

Stříbřitá hvězdicovitá stopa para-nožek ve vodní blance doplněná 2 - 3 body v oblasti štětů, silueta nerušená obloučkem háčku, který zde směřuje vždy nahoru, to vše přispívá k dokonalé iluzi skutečného hmyzu.

Vítaným osvěžením bývá letní deštík, který jakoby vyprovokoval hromadné líhnutí drobných jepiček se žlutým tělíčkem a kouřově šedými křidélky. Subimaga vyletují z kdejakého proudku a k záchvatům šílenství přivádí ty muškaře, kteří se snaží přelstít intenzivně lovicí ryby jejich suchou napodobeninou. Stačí ji však vyměnit za *stoupající* - tedy *nezatíženou nymfu* na háčku č.14 - 16 st. st., s tělíčkem žluté nebo zlatěolivové barvy, nejlépe černě kroužkované a s šedomodrymi měkkými nožkami. (Obr.17, 18). Úspěch bývá zaručen, nymfa bývá brána těsně pod hladinou.

Obr.17

Obr.18

V posledních letech se i v muškovnicích valašských muškařů objevuje muška, která vlastně ani k vodnímu hmyzu nepatří - je to drobný korýšek - *blešivec*. Obě barevné varianty, (krémová s nepatrným přídavkem červených, žlutých a zelených vláček, žlutooranžová), zatížené i nezatížené, nám občas připraví utěšenou chvíli. (Obr.19a, 19b).

Obr.19a

Obr.19b

Nejparnější letní dny s koupači v každé hlubší tůňce řeky, předbouřkové počasí, to jsou pro muškaře krušné chvíle řešení dilematu, zda si počkat na podvečerní a večerní braní u orosené sklenice v zahradní restauraci, nebo pokračovat v lovu. Silná povaha naváže jako přívěsnou mušku malou *Coch-y-bondhu*, variantu s černými nožkami (ze hřbetu špačka), (obr.20), a jako koncovou malou (č.16 st. st.) *Black Dragon*, (obr.21).

Obr.20

Obr.21

Za to si pak může v koupajících se přikalené vodě velice úspěšně zachytat, a to ryby ne právě malé. Dobře může občas posloužit i *Liškova chmýřenka*, vázaná jako poloviční palmer na háčku č.14 st. st. (Obr.22).

Obr.22

Podvečerní letní lovy s dospělci chrostíků ovšem patří k nejzajímavějším. „Otevře-li“ se po horkém letním dni večer voda, jsou chrostíci bráni pstruhy skutečně upřímně a výběrovost je zpravidla pomíjivá. *Odpočívající chrostík*, (obr.23), *palmerově vázaná muška*, (obr.24), obojí je přijímáno ochotně a je věcí etické úrovně muškaře, zda loví jen dobře obeznané - tedy velké ryby, či bez rozmyslu píchá vše, co je v dosahu jeho mušky. Na tomto místě je třeba připomenout mušku *Buck Caddis*, tentokrát v roli aktivního dospělého chrostíka. Taktika lovu spočívající v krátkém potahování mušky „proti vodě“ vydráždí spolehlivě velké ryby a výsledek lovu nám nejednou potvrdí, že tento vzor se nejspíše blíží představě nadoptimálního spouštěče instinktivního jednání.

Obr.23

Obr.24

Po právu si zmínku v posledním odstavci zaslouží *Rhyacophilla*, vázaná na nymfovém háčku č.14 japonské provenience. Tvar háčku splňuje snad všechny podmínky pro spolehlivý zásek a pro „architekturu“ larvy housenčitého typu. Sama muška se jeví - zatím - jako další vzor nadoptimálního spouštěče. Je samozřejmě v tělíčku zatížená cca 10 oviny olověného drátku (f 0,3), vlastní tělíčko je vytvořeno zkrucovaným žlutozeleným molitanovým proužkem, oviny béžovým pštosím peřitým paprskem. Hřbítek po celé délce těla je dělán z fluorescenčního zeleného výřezu z praporce letkového pera a je přetažený proužkem polyetylenové folie. Členění těla je naznačeno pevnými oviny silonem f 0,1.

Podzim

na podhorských říčkách nabízí tolik krás vnímavé duši, že své lipany lovíme v jakémsi snovém vytržení. Snad i to, že řeku máme konečně sami pro sebe, dělá z podzimního muškaření muškařovo sedmé nebe.

Konec léta a začátek podzimu s dosud nízkou a čistou vodou bývá ve znamení dvou typů suchých mušek: Blue Quill, (obr.25), a Olive Dun, obou na háčcích č.16 - 18 st. st. K menším háčkům a rafinovanějším vzorům zpravidla na Bečvách sahat nemusíme.

Jen v době okázalého nezájmu o suché mušky nabízíme olivové larvy jepic, v hrudi zatížené, vázané na háčku č.16 st. st. (4xL), tedy s délkou raménka odpovídající háčku č.12 st. st. Nejvíce variabilním druhem je *Olive Dun* a dalo by se říci, že co muškař, to jiná kreace olivové jepky. A všechny jsou účinné! Dávám-li přednost olivové jepce s tělíčkem z olivově zbarveného volavčího peří a se žlutými oviny, (obr.26), je to spíš věcí mé víry v takovýto vzor, než

četnými úlovky podepřený výsledek „hlubokých entomologických studií“.

Obr.25

Obr.26

Několik studených dní - ale při stále ještě čisté vodě - přinutí muškaře sáhnout po *Autumn Dun, suché*, (obr.27), i *mokrě*, (obr.28), Podzimní jepce. Je zajímavé, že i během několika studených letních dní stane se tato muška účinnou.

Obr.27

Obr.28

Závěr podzimní sezóny charakterizovaný často již zvedlou vodou od studených listopadových přepršek bývá ve znamení dvojice *Dotterel Dun*, (obr.29), a *Orange Partridge*, (obr.30). Posledně jmenovaná již tradičně patří k nejúčinnějším vzorům posledních dní sezóny, a to i při nízké čisté vodě, kdy břehy řeky již lemují ledové zmrázky.

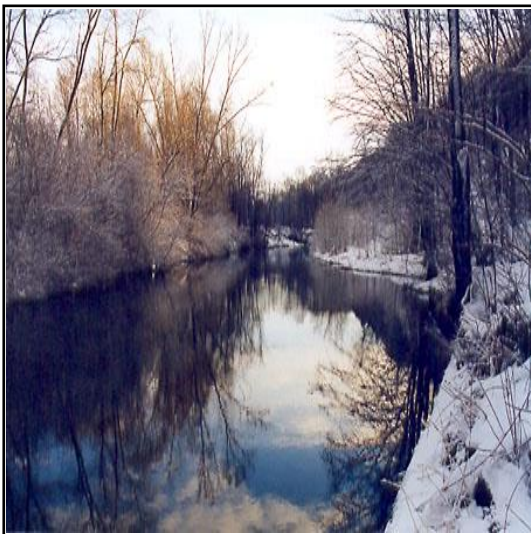

Obr.29

Obr.30

Snad ji ryby přijímají jako larvu pakomára líhnoucí se v nánosech spadaneho listí, ale za nejednoho posledního lipana roku vděčíme právě jí.

Zima

se na Valašsku nekompromisně vlomí mezi muškaře a jeho touhu být stále se svou řekou. Nezbyvá tedy než poslední minutě sezóny zastavit ruku s prutem a nad svíčkou rozžatou na břehu řeky za přátele, kteří už přešli na druhý břeh Řeky Života v krátkém zamyšlení poděkovat Osudu a řece za sladký „úděl“ být rybářem.